

האקדמיה ללשון העברית

מתרגלים כתיב מלא – יו"ד המציינת עיצור

מה הכתיב הנכון?

1. **קָרְיָה, קְרִיית שְׁמוֹנָה**
  - א. קרייה, קריית שמונה
  - ב. קריה, קריית שמונה
  - ג. קריה, קריית שמונה
  - ד. קרייה, קריית שמונה
2. **מְנוּי, מְנוּיִו**
  - א. מנוי, מנויו
  - ב. מנויי, מנוייו
3. **עִרְיָה, עִרְיַת (ירושלים)**
  - א. עיריה, עירית
  - ב. עירייה, עיריית
  - ג. ערייה, עריית
4. **הִיְתָה, תְּהִיָּה**
  - א. היתה, תהיה
  - ב. הייתה, תהיה
  - ג. הייתה, תהייה
5. **הִסְתַּיְגוּתִי**
  - א. הסתיגויתי
  - ב. הסתייגויתי
  - ג. הסתיגויתי
  - ד. הסתייגויתי
6. **הוֹרִי וְהוֹרִיךְ יִפְגְּשׂוּ**
  - א. הוריי והורייך ייפגשו
  - ב. הורי והוריך יפגשו
7. **מְצִירַת, מְצִירָת**
  - א. מצירת, מצוירת
  - ב. מצירת, מצוירת
  - ג. מצירת, מצוירת
  - ד. מצירת, מצוירת
8. **מְעַנֵּן, מְעַנֵּינִי**
  - א. מענין, מעוניין
  - ב. מענין, מעוניין
  - ג. מענין, מעוניין
  - ד. מענין, מעוניין
9. **עַל אֹפְנִיִּים בִּירוּשָׁלַיִם**
  - א. אופניים, ירושליים
  - ב. אופנים, ירושלים
  - ג. אופניים, ירושלים
10. **יְצוֹר, יִצוֹר**
  - א. יצור, יצור
  - ב. ייצור, ייצור
  - ג. ייצור, ייצור
11. **יְבוּל, הִיְבוּל**
  - א. יבול, היבול
  - ב. ייבול, הייבול
  - ג. יבול, הייבול
12. **יְאוּשׁ, לִיְאוּשׁ**
  - א. יאוש, ליאש
  - ב. ייאוש, ליאש
  - ג. ייאוש, לייאש
  - ד. יאוש, לייאש

האקדמיה ללשון העברית

13. יבא, מיבא, ייבא, יבא, ליבא

- א. ייבא, מייבא, ייבא, יבא, לייבא
- ב. יבא, מייבא, ייבא, יבא, לייבא
- ג. ייבא, מיבא, ייבא, יבא, ליבא
- ד. ייבא, מייבא, ייבא, ייבא, לייבא

19. אחיך

- א. אחיך
- ב. אחיך
- ג. אחיך

14. יקחו וילכו

- א. ייקחו, ייקחו וילכו
- ב. יקחו, יקחו וילכו
- ג. יקחו, ייקחו וילכו

20. חניה, חנייה

- א. חניה, חניה
- ב. חנייה, חנייה
- ג. חניה, חנייה
- ד. חנייה, חניה

15. שיט, שיט

- א. שיט, שיט
- ב. שיט, שיט

21. אפיך, אפייה

- א. אופיך, אופיה
- ב. אופיך, אופייה

16. מאחורי, מאחורי

- א. מאחורי, מאחורי
- ב. מאחורי, מאחורי
- ג. מאחורי, מאחורי

22. סיום, סיומת

- א. סיום, סיומת
- ב. סיומת, סיומת

17. ימחק, ימחק

- א. יימחק, יימחק
- ב. ימחק, ימחק
- ג. ימחק, יימחק

23. שמים שמימיים

- א. שמים שמימיים
- ב. שמיים שמימיים
- ג. שמיים שמימיים

18. הלילה

- א. הלילה
- ב. הלילה

24. שנים עשרה, שנים עשר

- א. שנים עשרה, שנים עשר
- ב. שתיים עשרה, שנים עשר

25. שבי ציון

- א. שבי ציון
- ב. שבי ציון
- ג. שבי ציון
- ד. שבי ציון

האקדמיה ללשון העברית

מתרגלים כתיב מלא – יו"ד המציינת עיצור

מה הכתיב הנכון?

תשובות

1. קרְיָה, קרִיַת שְמוֹנָה

אפשרות ג: קריה, קריית שמונה

קריה – אין כופלים את היו"ד באמצע המילה כי יש אחריה אם קריאה (האות ה"א).

קריית – כופלים את היו"ד אין אם קריאה לפני ואחריה.

2. מְנוּי, מְנוּיִו

אפשרות א: מנוי, מנויו

מנוי – אין כופלים את היו"ד בסוף המילה, וגם יש אם קריאה לפני.

מנויו – יש שתי יו"דים גם בכתיב המנוקד: האחת היא היו"ד השורשית, והשנייה היא היו"ד של הרבים. אין מוסיפים יו"ד שלישית (וגם אין בכך צורך שהרי לפני היו"ד העיצורית יש אם קריאה (האות וי"ו)).

3. עִירְיָה, עִירִיַת (ירושלים)

אפשרות ב: עירייה, עיריית

בשתי המילים כותבים יו"ד אחרי העי"ן, ושתי יו"דים אחרי הרי"ש.

עירייה – כופלים את היו"ד אף על פי שיש אחריה אם קריאה (האות ה"א), שכן היו"ד הראשונה מציינת את התנועה ו השנייה את העיצור י. בסיומת יָיָה יש רצף של חיריק מלא + העיצור י' (iriya), ואכן בניקוד בא דגש ביו"ד המציינת את הצטרפות היו"ד של החיריק המלא והיו"ד העיצורית. בכתיב המלא הרצף iya נכתב תמיד בשתי יו"דים (גם אם אין אחריהם אם קריאה).

4. הִיְתָה, תְהִיָה

אפשרות ב: הייתה, תהיה

הייתה – כופלים את היו"ד באמצע המילה כי אין לפני או אחריה אם קריאה.

תהיה – אין כופלים את היו"ד כי יש אחריה אם קריאה (האות ה"א).

5. הַסְתִּיגוּיֹתַי

אפשרות ד: הסתייגויותיי

כופלים את היו"ד הראשונה כי אין לפני ואחריה אם קריאה.

כופלים את היו"ד האחרונה לפי הכלל שבסיומת ay המציינת כינוי מדבר כופלים את היו"ד.

6. הוֹרִי וְהוֹרִיךְ יִפְגְּשׁוּ

אפשרות א: הוריי והורייך ייפגשו

האקדמיה ללשון העברית

הוריי – כופלים את היו"ד בסיומת ay המציינת את כינוי המדבר.
הורייך – כופלים את היו"ד בסיומת יך (יו"ד עיצורית באמצע מילה + תנועת i).
ייפגשו – מוסיפים יו"ד ליו"ד העיצורית הפותחת לציון התנועה i (שאין אחריה שווא נח; השוו: תיפגשו).

7. מְצִירַת, מְצִירָת

אפשרות ד: מצירת, מצוירת

במילה הראשונה יש יו"ד עיצורית באמצע המילה שאין לפניו ואיך אחריה אם קריאה ולכן כופלים את היו"ד.

במילה השנייה יש יו"ד עיצורית שלפניה באה אם קריאה (האות וי"ו) ולכן אין כופלים אותה.

8. מְעַנֵּן, מְעַנֶּן

אפשרות א: מעניין, מעוניין

בשתי המילים אין אם קריאה לפני היו"ד ואחריה, ולכן כופלים את היו"ד באמצע מילה.

9. עַל אֹפְנִים בִּירוּשָׁלַיִם.

אפשרות ג: אופניים, ירושלים

אופניים – בסיומת הזוגי ים כופלים את היו"ד. יש כאן גם יו"ד עיצורית וגם תנועת i הדורשת כתיבת יו"ד, ועל כן למעשה היה צריך לכתוב שלוש יו"דים, אבל אין כותבים שלוש יו"דים רצופות אלא אם כן הכתיב הדקדוקי דורש זאת.
ירושלים – בשם המקום כותבים יו"ד אחת לפי מסורת הכתיבה של השם.

10. יְצוּר, יִצוּר

אפשרות ב: ייצור, יצור

ייצור – כותבים שתי יו"דים, אחת מייצגת את היו"ד העיצורית והשנייה את התנועה i שאין אחריה שווא נח (השוו למילים אחרות מאותו משקל שבהן כותבים יו"ד אחרי פ' הפועל: דיבור, סיפור).
יצור – אין כופלים יו"ד עיצורית בראש מילה.

11. יְבוּל, הִיבּוּל

אפשרות א: יבול, היבול

יבול – אין כופלים יו"ד בראש מילה.

היבול – אין כופלים יו"ד בראש מילה גם אם נוספת אות מש"ה וכל"ב לפניו.

12. יֵאוּשׁ, לֵיאֵשׁ

אפשרות ג: ייאוש, לייאש

ייאוש – כותבים שתי יו"דים, אחת מייצגת את היו"ד העיצורית והשנייה את תשלום הדגש (צירי במקום חיריק לפני עיצור גרוני). כך גם תיאור (=תאור), ביאור (=באור).
לייאש – כופלים יו"ד עיצורית באמצע מילה (בשם הפועל הל' נחשבת לחלק מן המילה).

13. יבא, מיבא, ייבא, יבא, ליבא

אפשרות א: ייבא, מיבא, ייבא, יבא, ליבא

- יבא < ייבא – מוסיפים יו"ד לציון התנועה ו אחרי היו"ד העיצורית הפותחת.
- מיבא < מיבא – כופלים יו"ד עיצורית באמצע מילה שאין אחריה או לפנייה אם קריאה.
- ייבא < ייבא – אין כופלים יו"ד אם הכפלתה תגרום לרצף של שלוש יו"דים.
- יבא – אין כופלים יו"ד בראש מילה.
- ליבא – כופלים יו"ד עיצורית באמצע מילה; בשם הפועל הל' נחשבת חלק מן המילה.

14. יקנו, יקחו וילכו.

אפשרות ג: יקנו, ייקחו וילכו

- יקנו – אין כופלים יו"ד עיצורית בראש מילה. אין מסמנים את התנועה ו ביו"ד כי יש אחריה שווא נח (צורת היסוד: יקנה).
- יקחו < ייקחו – כותבים יו"ד לציון תנועת ו כי אחריה אין שווא נח (צורת היסוד: יקח)
- וילכו – אין כופלים יו"ד עיצורית בראש מילה, גם אם לפנייה באה אות מאותיות מש"ה וכל"ב.

15. שיט, שיט

אפשרות א: שיט, שיט

- שיט – אין כופלים את היו"ד במשקל פִּיל. כמובן אין כופלים את היו"ד גם בצורות הנוטות: שיט (מפרשיות).
- שיט < שיט – כופלים יו"ד עיצורית באמצע מילה.
- בכך נבדלות המילים במשקל פִּיל (טיס, ציד) מן המילים במשקל פִּיל (טייס, צייד).

16. מאחורי, מאחורי

אפשרות ג: מאחורי, מאחורי

- מאחורי < מאחורי – כופלים את היו"ד בסיומת ay המציינת את כינוי המדבר.
- מאחורי – אין כופלים את היו"ד בסיומת יי (צירי מלא) שכן היו"ד אינה נחשבת עיצורית.

17. ימחק, ימחק

אפשרות א: ימחק, יימחק

- ימחק – ביו"ד אחת; אין מוסיפים יו"ד לציון תנועת ו לפני שווא נח.
- יימחק < יימחק – בשתי יו"דים, אחת מייצגת את היו"ד העיצורית והשנייה את התנועה ו שאין אחריה שווא נח. השוו: תימחק (תִּמְחַק). כך גם בשאר צורות העתיד של בניין נפעל.

18. הלילה

אפשרות א: הלילה

- אין כופלים את היו"ד העיצורית בהוספת ה"א המגמה למילה לִּיל (ממשקל פִּיל). כך גם המילה הביתה הנכתבת ביו"ד אחת.

19. אַחִיךְ

אפשרות ב: אחיך

כופלים את היו"ד בסיומת ׀ך. יש כאן גם יו"ד עיצורית וגם תנועת ׀ הדורשת כתיבת יו"ד. למעשה היה צריך לכתוב שלוש יו"דים, אבל אין כותבים שלוש יו"דים רצופות אלא אם כן הכתיב הדקדוקי דורש זאת.

20. חֲנִיָּה, חְנִיָּה

אפשרות ג: חניה, חנייה

במילה הראשונה אין כופלים את היו"ד כי יש אחריה אם קריאה. במילה השנייה כופלים את היו"ד בגלל סיומת ׀ya (ראו עירייה).

21. אָפִיךְ, אָפִיָּה

אפשרות ב: אופיך, אופייה

בשתי המילים כופלים את היו"ד שכן אין לפנייה ואחריה אם קריאה (במילה אופייה הה"א במפיק, כלומר היא ה' עיצורית).

22. סִיּוּם, סִיּוֹת

אפשרות א: סיום, סיומת

אין כופלים את היו"ד העיצורית כי יש אחריה אם קריאה. ברצף ׀yu או ׀yu אין מוסיפים יו"ד לציון תנועת חיריק.

23. שְׁמַיִם שְׁמַיִמִים

אפשרות ג: שמיים שמימים

שמיים – כופלים יו"ד עיצורית בסיומת ׀ים (שינוי מן הכללים הקודמים שלפיהם חל על המילה שְׁמַיִם החריג של מַיִם, כלומר שאין כופלים את היו"ד).
שמימים – אין כופלים את היו"ד כי היא אינה עיצורית (בצירי מלא היו"ד אינה נחשבת לעיצור, ולכן גם אין מנקדים אותה בשווא).

24. שְׁתַּיִם עֶשְׂרָה, שְׁנַיִם עֶשֶׂר

אפשרות א: שתים עשרה, שנים עשר

היו"ד במילים האלה היא חלק מצירי מלא; היו"ד בצירי מלא אינה נחשבת עיצורית אלא אם קריאה. לכן גם אין מנקדים אותה בשווא.

25. שְׁבִי צִוּוֹן

אפשרות א: שבי ציון

שבי – אין כופלים את היו"ד בסיומת ׀י (צירי מלא) שכן היו"ד אינה נחשבת לעיצור.
ציון – אין כופלים את היוד ברצף ׀yu אף על פי שיש כאן גם יו"ד עיצורית וגם תנועת ׀i.

האקדמיה ללישון העברית